

Viomihaniki: Nagusiak ezin badu, geuk egingen dugu

Otsailaren 12tik berriro lanean ari da Greziako Tesalonikan Viomihaniki Metalleytikiko faktoria. Eraikuntzarako gaietan berezitua, XXI. mende hasierako krisitzarrak harrapatu zuenetik gainbehera etorria zen. 2011tik sosik kobratu gabe biziraun dute langileek. Azken hilabeteotan langileek autogestioan kudeatutako alternatiben ikur bihurtu da.

| PELLO ZUBIRIA KAMINO |

ALBISTE ITXAROPENTSUAK BEHAR dira, diote ARGIAko lankide gazteek. Arrazoiz. Mundua ziklo ekonomikorik eta krisirik gabeko Arkadia kontsumistatzat margotzen zuten hedabide handiak orain sistemak baztertutako herritarren zaurietan jolasten dira, oro katastrofe. Ez al da inor ari irtenbide bila hainbeste hondamendiren artean? Baietz.

Otsailaren 14an Interneteko ARGIAk eman zuen albiste itxaropentsu horietako bat: “Langileak autogestiorantz Grezian. 2011ko maiatzaz geroztik soldatarik jaso ez duten Vio.Me fabrikako langileek eraikina okupatu dute, Greziako Tesalonika hirian. Jabeek fabrikatik alde egin zuten aspaldi, eta langileek euren kontrolpean berrabiarazi dute. Autogestioaren bidez aurrera egitea posible dela erakutsi nahi dute”. Bi egun lehenago produkzioa hasia zuten Tesalonikako usina hartan. Ezagutzeko istorioa dauka.

Interneteko bilatzaileei galdetuz gero “Viomihaniki Metalleytikiko”, 2011z geroztik Tesalonikan bezala Atenasen burutu dituzten anitz mobilizazioen oihartzunak aurkituko dituzu. Grezia osoan baina baita munduan ere elkartasun uhin handia sortu da nagusiak abandonatutako obrero horiekiko. Baina laburduraz Vio.Me deitzen duten horren bilaka-

bidea ezin da ulertu Philkeram Johnson konpainiarena ezagutu gabe.

1961ean Philippou familiak eta Christos Constantopoulousek sortu zuten Philkeram, teila eta zeramika gaietan aritzeko (Philkeram, hortik izena), ordura arte eraikuntzarako osagaiok Italia eta Espainiatik inportatzen baitzituzten. Philippoutarrek, harro aldarrikatzen dutenez, 120 urte zeramatzen teilagintzan.

40 urte geroago, 2000.ean, 350 behargin zeuzkan 4,5 milioi metro karratu zeramika ekoiztu eta 29 herrialdetara esportatzeko, bidean kapital ingelesa sartu eta Philkeram Johnson bihurturik. XX. mende hondarretan ISO zertifikazioak eskuratu, AEBetan sartzeko filiala sortu eta sei milioi euro baino gehiagoko inbertsioak egin zituen.

Dena zen laudorio Philkeram Johnsonentzako krisia buru gainera erori zitzaion arte. Ekonomia atalen bat kolpatu baldin badu krisiak, eraikuntza izan da. Salmentek hondoa jo, argindarraren eta gasaren prezioak gora, hartutako kredituen konpromisoei ezin erantzun, dena joan zaio gain behera.

Puntako zeramikagile izandako horren adarra da Viomihaniki Metalleytikiko, eraikuntzarako gaien produkzio eta salmentan ari dena. Honetako langileak 2011ko maiatzean ohartu ziren ugazabak ez ziela

Viomihaniki Metalleytikiko (Vio.Me) langileek beren webgunean ipinitako argazkian, fabrikaren lehenbiziko lan eguna, otsailaren 12an, telebista eta kazetariak konbidaturik. 2011n ugazabak abandonatuta utzitako faktoria beren gain hartu dute 40 langilek. Estatuari eskatzen diote enpresak zor dizkien diruak pagatzea, Vio.Me bizirik atxikitzeko behar dituztelakoan. Esaterako, gas eta argindar enpresekin gogor negoziatu behar izan dute, bati 2,6 milioi dolar eta besteari ia milioia zor zitzaielako. Langileek beren soldatak erdira jaitsi behar izan dituzte, aurrezturekin zurezko paletak erosi ahal izateko. Interneten eskegita daukaten *Bio.Me They cannot! We can!* (“Haiek ezin dute! Guk badezakegu!”) bideoan esplikatzeko dutenez, erabaki nagusiak batzarretan hartzea erabaki zuten prozesuan aurreratu ahala eta horrela darraite. Irudi txikian, Vio.Meren logoa daraman afixa.

jornalik sartu kontu korrontean. Beharginek ekin zioten antzeko kasuetan hasten den kalbario luzeari: legezko erreklamazioak egin, protesta, manifestazioa, itxialdia...

Iritsi ziren arte nagusiak abandonatu zituen konbentzimendura. Pittinka hurbildu ziren aurreko krisietan leku askotan, tartean hainbeste kooperatiba eta SAL sortzen ikusia den Euskal Herrian, mahairatu den argudiora: “Nagusiak ezin duela segitu? Geuk egingo dugu!”.

Autogestioaren zalantzak

Pertsonalitate ezagunek azaldu diete atxikimendua Viomihaniki Metalleytikikoei: Naomi Klein, Avi Lewis, John Holloway, David Graeber, Raúl Zibechi... Langileek erabilitako argudioak eta ikonografia kazetari honek oso oker ulertu ez baditu, anarkismoan, sozialismo libertarioan edo ekologia politikoan, globalizazioaren kontra, kokatzen diren jendeek.

Otsailaren 10ean Tesalonikako antzoki batean langileekiko elkartasunezko batzarra egin ondoren, 11n kantaldi handia burutu zuten estadium batean, tartean zirela Thanassis Papakonstantinou eta beste hainbat abeslari eta talde. Biharamunean ekingo zioten obreroek benetako borrokari, bizirautean saiatzekoari.

tzan baldin bazeuden, ez zekitela mugimenduan sartu ala ez, bukaeran garbi esan zuten mobilizazioa berriro egitekotan haiek parte hartuko zutela”.

Martxo hasiera honetan bizirau-pena izango du buruhauste nagusi Viomihaniki Metalleytikiko jendeak. Elkarrizketan Anagnostouk dio planak badituztela oso ahul dagoen merkatuan ere beren materialak ekoiztu eta saltzeko, ondo ezagutzen dutela ofizioa, kosteak murriztea lortuko dutela, Greziaz gain Balkanetan ere saltzeko modua eginen dutela.

Pioneroak ote diren amildegira kondenatutako greziarren artean? “Ez nuke esango pioneroak. Gure eskaria beti izan da lehentasuneko langile jendearentzako. Lanean ari denak, areago industrialak, beti eduki du itxaropena produkzio tresnak bere eskuetan hartu eta bere kabuz produzitzeko gai izateko. Baina burgesiak urte luzez eta orain ere langileak hipnosi batean dauzka, norabide horretan pentsa ez dezan”.

Vio.Meren gunean irakur daiteke elkartasuneko mezu eder hau Egiptoko Ramadan Citytik bidalia: “Egiptoko Kouta siderurgiako langileek Greziako Vio.Meko faktoria-koei!”. Egiptoko langileek ere austerritate deitutako neurriak arbuiauz, konbidatzen dituztela batzuek eta besteak autogestioan egiten ari diren esperientziak elkarrekin partekatzen. “Milioika langile dauz-kagu begira, espero zuten ametsa mamitzen ari garelakoan”. ■

Faktoriaren bizialdi berriaz elkar-rizketa egin zion langile batzordea-ren buru den Makis Anagnostouri *Nea Prooptiki* kazeta elektronikoak, gero Vio.Meren gunean ingelesez erakusten dutena. Anagnostouk hasteko eskertu ditu lantokia oku-patzea erabaki zutenetik laguntza eskaini dieten guztiak, bi euro edo zorro bat indaba ematera hurbildu zaizkienak.

Kontatu ditu ere sindikatu nagusiekin eta ezkerreko taldeekin izandako harreman eta gorabeherak. Viomihanikiko obreroek batzarretan hartutako erabakiak ez dira beti bat etorri sindikatuetatik proposatzen zitzaienarekin. Lehenbizi Greziako Langileen Konfederazio Nagusira (GSEE grekerazko siglak,

gure hizkietara ekarririk) jo zuten eta ez ziren ados jarri sindikalistek gomendatu zitetenean greba egitea ugazabek enpresan kapitala sarzezaten presio egiteko.

Gainerakoan, krisi garaian enpresa beren esku hartu duten beharginen eta ezkerreko militanten artean beti egongo diren eztabaida eta zalantzak egon dira Tesalonikako hauen artean ere: ez ote den kapitalari jokoia egitea, langileak ez al diren aldaketa gogoez ahaztu eta sistema barruan jokatzeko hasiko, eta beste.

Iazko urrian Tesalonikatik hasita Larissa eta Volosen barrena Atenaserainoko ibilaldia egin zuten langileek. “Ordura arte –deklaratu du Anagnostouk– lankide asko zalan-

**ZINKUNEGI
OPTIKA**

Hernani, 23 · 20004 Donostia
T. 943 420 624
info@zinkunegioptika.com
www.zinkunegioptika.com

zuri begira